VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 8 december 2026

NR.: RI-26-01185

Onderwerp: Regeling Weerterland en samenwerkingsagenda 2027-2030	Agendapunt	
	Raadsvoorstel-nummer	

Voorstel:

1.Toestemming te verlenen aan het college voor het treffen van de 'Regeling Weerterland'.
2. In te stemmen met de 'Samenwerkingsagenda Weerterland 2027-2030', op grond van artikel 4, lid 3 van de 'Regeling Weerterland'.

Burgemeester en wethouders van Nederweert,
De secretaris, De burgemeester,

drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak

Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Willekens Wethouder Meessen	Team Auteur	: Strategisch manager Philips : A.J.P. Philips
Datum	: 13 oktober 2026		
Bijlage(n)	: 1. Regeling Weerterland 2. Samenwerkingsagenda Weerterland 2027-2030		

Rapportage bij raadsvoorstel RI-26-01185 Raadsvergadering d.d. 8 december 2026

Voorstel
1.Toestemming te verlenen aan het college voor het treffen van de 'Regeling Weerterland'.
2. In te stemmen met de 'Samenwerkingsagenda Weerterland 2027-2030', op grond van artikel 4, lid 3 van de 'Regeling Weerterland'.

Inleiding

De gemeente Nederweert en gemeente Weert werken al geruime tijd zowel ambtelijk als bestuurlijk samen op uiteenlopende onderwerpen. Op 20 maart 2025 is door beide gemeenten de 'intentieovereenkomst Weerterland' ondertekend, met als doel om de samenwerking in de ruimtelijk-economische ambities van beide gemeenten verder uit te werken. In januari 2026 hebben beide gemeenten een 'Werkprogramma 2026' vastgesteld met daarin concrete afspraken voor het jaar 2026.
Tegelijkertijd is daarbij aangegeven dat de colleges een goede juridische basis voor de samenwerking willen vastleggen, die helpt bij de borging van de samenwerking en het draagvlak in de gemeenteraden. Daarvoor willen beide gemeenten een lichte regeling met elkaar aangaan: 'Regeling Weerterland'.

De ambities en plannen van Weert en Nederweert hebben steeds vaker invloed op elkaar. Beide gemeenten werken aan vergelijkbare ruimtelijke en economische ontwikkelingen en maken daarbij gebruik van dezelfde partners en netwerken. We zien meerwaarde om samen te werken. Door kennis, capaciteit en belangen te bundelen, kunnen woningbouw, economische ontwikkeling, bereikbaarheid, duurzame energie en ontwikkelingen in het buitengebied effectiever worden gerealiseerd. Daarnaast versterkt de samenwerking de gezamenlijke positie richting provincie, regio en Rijk, waardoor kansen beter kunnen worden benut en resultaten sneller kunnen worden bereikt. De meerwaarde zit daarbij in het gezamenlijk optrekken waar dat voordeel oplevert, met behoud van de eigen identiteit van beide gemeenten en een samenwerking die wordt gedreven door inhoud en concrete resultaten.

De samenwerking tussen Weert en Nederweert is op basis van gelijkwaardigheid opgezet. We kiezen voor een samenwerkingsagenda voor een periode van vier jaar, met een duidelijke win-win voor beide partijen. De afspraken zijn zo concreet mogelijk en richten zich op enkele belangrijke thema's; public affairs, economie, wonen & ruimte, bereikbaarheid, energie en het buitengebied.

In mei 2026 zijn de gemeenteraden van Nederweert en Weert in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de concept 'Regeling Weerterland'. Er zijn geen zienswijzen ingebracht. Vanwege de vorming van nieuwe gemeentebesturen in beide gemeenten, is nadien de Samenwerkingsagenda opgesteld. Hierin zijn de ambities uit de net gestarte bestuursperiode verwerkt.

Op grond van artikel 1, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient de raad het college toestemming te geven voor het aangaan van de regeling. Op grond van artikel 4, lid 3 van de Regeling Weerterland leggen de colleges de samenwerkingsagenda ter instemming aan de gemeenteraden voor.

Beoogd effect
Inhoudelijk draagt de samenwerking met Weert bij aan meerdere doelen zoals het versterken van de uitvoering bij woningbouw en werklocaties, maar ook bij de transitie in het buitengebied; concreet bij de ruimtelijke -en economische ambities en plannen die beide gemeenten in ontwikkeling hebben. Via de Regeling en de Samenwerkingsagenda, wordt de samenwerking zowel bestuurlijk als ambtelijk versterkt.

De Regeling vormt de juridische basis voor de samenwerking en is puur een juridisch vehikel voor onbepaalde tijd. Dit is het juridische fundament dat los staat van specifieke inhoudelijke ambities vanuit de gemeenteraden en colleges. In de Samenwerkingsagenda (die een looptijd krijgt van 4 jaar) zijn de inhoudelijke afspraken vastgelegd.

Argumenten

1.1 Gemeenteraad dient toestemming te verlenen aan het college
Het treffen van de Regeling Weerterland is een collegebevoegdheid. Vanwege de deelneming van het college, dient de Raad op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1, lid 4) formeel toestemming te verlenen aan het college om een gemeenschappelijke regeling te treffen. Uit de wet volgt dat de Raad deze toestemming alleen mag onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

1.2 De regeling geeft de samenwerking een duidelijke juridische basis.
De Wgr biedt de mogelijkheid om een lichte regeling te treffen. Daarmee is helder hoe beide colleges samenwerken en wie waarvoor verantwoordelijk is. Dat geeft rust en duidelijkheid. Ook voorkomt het dat de

samenwerking alleen op losse afspraken steunt. De regeling past daarom goed bij een samenwerking die lang mee moet kunnen.

1.3 De gekozen vorm houdt de samenwerking bewust licht en bestuurbaar.
Er worden geen bevoegdheden overgedragen en er komt geen nieuw samenwerkingsorgaan. Beide gemeenten houden dus hun eigen verantwoordelijkheid en identiteit. Dat past bij een samenwerking die inhoudelijk sterk moet zijn, maar bestuurlijk niet zwaar. De regeling sluit daarmee aan op het uitgangspunt om zo praktisch mogelijk samen te werken.

1.4 Afspraken vormen een startpunt en gaan uit van vertrouwen
Met de samenwerking maken we volgende stap, waarin we zakelijker met elkaar omgaan en elkaar nog beter leren kennen. De basis die met de regeling wordt gelegd is voor onbepaalde tijd, waarmee we vertrouwen uitstralen dat deze samenwerking écht noodzakelijk is voor de toekomst. Juist door tijdig en vaker met elkaar in gesprek te gaan over de wederzijdse ontwikkelingen, is de kans groter dat we niet met elkaar concurreren, maar elkaar juist aanvullen en versterken.
De regeling beschrijft de "spelregels" voor de samenwerking. De concrete opgaven en samenwerkingsafspraken worden later opgenomen in de samenwerkingsagenda die we voor 4 jaar vaststellen. Voor het jaar 2026 werken we al samen via het Werkprogramma Weerterland 2026. Dit is ter informatie bijgevoegd aan dit raadsvoorstel. In januari 2026 is het werkprogramma – via een Raadsinformatiebrief – met uw raad gedeeld.

1.5 De samenwerking sluit aan op de koers van Nederweert.
In het coalitieakkoord staat dat Nederweert wil groeien met kwaliteit. Ook staat daarin dat regionale samenwerking nodig is voor opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Deze regeling helpt daarbij. Ze past bij de lijnen wonen, economie, buitengebied, mobiliteit en duurzaamheid. Daarmee is de regeling niet iets extra's, maar een logische stap.

1.6 De samenwerking vergroot de slagkracht van beide gemeenten.
Weert en Nederweert werken met dezelfde partners en lopen tegen dezelfde opgaven aan. Door samen op te trekken, kunnen beide gemeenten kennis delen en eerder schakelen. Dat helpt bij de plannen voor woningbouw en (nieuwe) werklocaties, het buitengebied en de bereikbaarheid. Ook maakt het de inbreng richting provincie, regio en Rijk sterker.

2.1 Gemeenteraad moet instemmen met de Samenwerkingsagenda
In de Regeling Weerterland is in artikel 4, lid 3 opgenomen dat de gemeenteraad moet instemmen met (de afspraken in) de samenwerkingsagenda. Op die manier geven we aan hoe de Samenwerkingsagenda tot stand komt. Met de instemming van uw Raad bent u kaderstellend voor de uitvoering. Deze route moet uw Raad comfort geven om vervolgens het college toestemming te kunnen geven voor het treffen van de regeling: aan uw kaderstellende rol wordt niet getornd.

2.2 De samenwerkingsagenda maakt gezamenlijke keuzes concreet.
De Samenwerkingsagenda geeft aan welke onderwerpen in de komende vier jaar voorrang krijgen. Dat voorkomt dat de samenwerking te breed of te vrijblijvend wordt. Door een duidelijke agenda kunnen beide gemeenten hun capaciteit beter inzetten. Dat is belangrijk, omdat de opgaven groot zijn en de ruimte beperkt. De Samenwerkingsagenda vertaalt de regeling dus naar inhoudelijke afspraken. Daardoor is duidelijk waar beide gemeenten op sturen en waar de gezamenlijke inzet ligt. De hoofdthema's in de samenwerkingsagenda - (1) Public affairs, (2) Economie, (2) Wonen & Ruimte (4) Bereikbaarheid, (5) Energie en (6) Buitengebied - zijn voor beide gemeenten direct relevant. Zo krijgt de samenwerking richting en focus

2.3 De samenwerkingsagenda sluit aan op de dagelijkse praktijk van inwoners en ondernemers.
Inwoners gebruiken voorzieningen, wegen en werkplekken al op schaal van het Weerterland. Ondernemers kijken vaak niet naar de gemeentegrens. Door samen te werken sluit het beleid beter aan op die dagelijkse praktijk. Dat vergroot de kans op besluiten die voor beide gemeenten werken.

2.4 De samenwerkingsagenda helpt om beter te sturen op uitvoering.
De agenda vormt de basis voor werkprogramma's en verdere uitwerking. Daardoor kunnen beide gemeenten per jaar prioriteren, bijstellen en volgen wat werkt. Dat past bij een bestuur dat wil uitvoeren in plaats van alleen plannen maken. Het maakt ook duidelijker wie wat doet.

Kanttekeningen

1.1 De samenwerking moet steeds in balans blijven met de eigen identiteit van beide gemeenten.

Weert en Nederweert willen samenwerken zonder hun eigen koers kwijt te raken. Dat is een terecht aandachtspunt. Juist daarom is gekozen voor een lichte regeling en een inhoudelijke agenda met concrete afspraken. Zo blijft er ruimte voor eigen bestuurlijke afwegingen binnen een gezamenlijke koers.

2.1 De afspraken die gemaakt worden zijn abstract en zitten vooralsnog veel in de afstemmingssfeer.
Na ondertekening worden de afspraken gezamenlijk opgepakt, verder geconcretiseerd en omgezet naar werkafspraken. Juist door tijdig en vaker met elkaar in gesprek te gaan over de wederzijdse ontwikkelingen, is de kans groter dat we niet met elkaar concurreren, maar elkaar juist aanvullen en versterken. Gelet op de dynamiek in Limburg en in de Brainportregio en het landelijke krachtenveld, is het goed om de contacten zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau te versterken.

2.2 De samenwerking vraagt blijvende inzet van beide gemeenten.
Een gezamenlijke agenda komt niet vanzelf tot uitvoering. Er is afstemming nodig tussen bestuur, organisatie en betrokken teams. Dat kost tijd. Tegelijk is die inzet beheersbaar, omdat de samenwerking juist binnen bestaande structuren wordt georganiseerd en jaarlijks wordt geprioriteerd.

Uitvoering

Het streven is dat de gemeenteraad in december instemt met de Regeling en de Samenwerkingsagenda en het college toestemming geeft de regeling te treffen.
Per 1 januari 2027 moeten de afspraken in werking treden en starten we met de uitvoering. Daarvoor zal in januari 2027 een Werkprogramma 2027 worden voorgelegd aan de beide colleges.

Communicatie en participatie
Participatie is in dit stadium niet aan de orde.
Besluitvorming in de beide colleges is in oktober openbaar geworden. Om die reden is eind oktober een gezamenlijk persgesprek georganiseerd door vertegenwoordigers van de beide colleges. Hierbij is een toelichting gegeven hoe zij willen samenwerken in de komende jaren. Omdat de finale besluitvorming plaatsvindt in de beide gemeenteraden is de communicatie enkel over de besluiten in de colleges gegaan. Na de besluiten in de gemeenteraden zal geen specifieke aandacht aan communicatie besteed worden.

Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen. De samenwerking wordt uitgevoerd binnen bestaande kaders en met bestaande capaciteit. Personele inzet wordt onderling afgestemd in de uitvoering en in het werkprogramma. Als extra middelen nodig zijn, worden die per jaar betrokken bij de normale budgetcyclus

Bijlagen

1. Regeling Weerterland
2. Samenwerkingsagenda Weerterland 2027-2030

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat de gemeenten Nederweert en Weert intensiever willen samen werken in het fysieke en economische domein;

Gezien het voorstel nr. RI-26-01185 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 13 oktober 2026;

Besluit

1.Toestemming te verlenen aan het college voor het treffen van de 'Regeling Weerterland'.
2. In te stemmen met de 'Samenwerkingsagenda Weerterland 2027-2030', op grond van artikel 4, lid 3 van de 'Regeling Weerterland'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Raadsvergadering d.d. 8 december 2026,

De raadsgriffier, De voorzitter,

L. (Loes) Janssen B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak